

ŠIAULIŲ „JUVENTOS“ PROGIMNAZIJA

REKOMENDACIJOS MOKYTOJAMS DĖL NUOTOLINIO DARBO

ORGANIZAVIMO IR UŽDUOČIŲ SKYRIMO

SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ MOKINIAMS

Visų pirma - sustokime ir susimąstykime, kokiame kontekste esame mes ir mūsų mokinys? Reikia suprasti, kad vaikas turi „susigyventi“ su nauja situacija, naujais reikalavimais.

Jam labiausiai reikia **saugumo**, mūsų paramos ir supratimo bei pagalbos iš naujo sudėlioti savo pasaulį. Orientuokimės į **palankaus emocinio mikroklimato kūrimą**, vykdant nuotolinį ugdymą(si).

Mokiniam svarbu mokytis **savo tempu**, gauti **poreikius ir gebėjimus atitinkančias užduotis**, nepervargti.

- Įsitikinti, ar mokinys (šeima) turi realias galimybes prisijungti ir naudotis elektroninėmis/skaitmeninėmis priemonėmis (jei šeima tokios galimybės neturi aptrati įgalinimą su mokyklos socialiniu pedagogu, administracija).
- Įsitikinti ar jis geba jomis savarankiškai naudotis, jei ne – su tėvais aptarti pagalbos namuose galimybes.
- Užduodant temą savarankiškam mokymuisi iš vadovėlio įsitikinti, ar turinys mokiniui bus suprantamas (pakankamai ir aiškiai struktūruotas, neperkrautas detalėmis, sąvokomis, vaizdine medžiaga).
- Pagal galimybes vadovėlyje užduoti skaityti tik esminę, aiškiai suprantamą, konkrečią informaciją (išskirti svarbiausias vietas, pastraipas).
- Prieš skiriant užduotį mokiniui, svarbu atkreipti dėmesį į mokinio stipriąsias puses, apgalvoti ar jis galės užduotį atlikti savarankiškai, ar atliekant užduotį, jam reikės pagalbos.

Svarbu atsižvelgti į kiekvieno vaiko individualius poreikius, išgales ir ugdymo(si) galimybes. Tikslinga pagalba padeda vaikams pasijusti sugebančiais, palaiko mokymosi motyvaciją.

Mes padedame, kai:

Mokiniam, turintiems girdimojo suvokimo sutrikimų:

- Kuriant užduotį atkreipti dėmesį, ar mokinys supras ir gebės įvykdyti instrukcijas.
- Surašome nurodymus, instrukcijas, nubraižome schemas, kuriomis mokinys gali pasinaudoti klausydamasis aiškinimo.
- Pasitikslinkame ar vaikas suprato žodines instrukcijas, sąvokas. Skatiname klausti, jei nesuprato žodinių nurodymų, paaiškinimų.
- Kuriant užduotį atkreipti dėmesį ar mokinys gebės atrasti loginius ryšius, „išmąstyti“; supras visas sąvokas, žodžių reikšmes, posakius, perkeltinę reikšmę ir kt.
- Vertinant užduotį, atsižvelgti, kad mokinys gali nebūtinai nuosekliai dėstyti mintis raštu bei padaryti nemažai gramatinių, fonetinių klaidų.
- Ne visada reikalauti argumentuoti, pagrįsti savo atsakymą, jei mokinys negali to padaryti.
- Neišsamų, nenuoseklų, bet iš esmės teisingą atsakymą vertinti teigiamai.
- Priminti ir skatinti, kad atliekant užduotis naudotųsi turima atramine medžiaga.
- Rašto darbus pateikti rašyti iš anksto paruoštose formose (jose turi būti struktūruotai pateiktos tam tikros dalys, pateikiami klausimai, į kuriuos atsakydamas mokinys galėtų tinkamai atlikti užduotį).
- Kai kurias užduotis keisti, taip, kad nereiktų daug rašyti, o atlikti testo būdu ar iš anksto pateiktoje formoje: parinkti teisingą atsakymą, atrenkant iš keleto duotų atsakymų.
- Neįskaičiuoti optiškai panašių raidžių keitimo, raidžių skiemenyje sukeitimo vietomis, praleidimo klaidų į bendrą vertinimą bei akustiškai panašias fonemas žyminčių raidžių painiojimo klaidas, skaičiuoti kaip vieną klaidą.
- Skaitymui pateikti atskirą knygų sąrašą, tinkamą mokiniui.
- Kuo dažniau naudoti teigiamus pastiprinimus (konkrečiai įvardyti, kokias užduotis atliko gerai), pabrėžti vaiko laimėjimus, pasiekimus, padarytą pažangą.

Mokiniam, turintiems regimojo suvokimo sutrikimų:

- Vengiame sudėtingos, nepakankamai aiškios simbolinės vizualinės informacijos.
- Mokome sumažinti vizualinių stimulų kiekį darbo lape ar knygoje, palikti tik tą vietą, kuri tuo momentu reikalinga darbui.
- Esant galimybėms, prie užduoties pateikti aiškų pavyzdį, atlikimo schemą, aiškia struktūrą.
- Paryškiname tamsesniu šriftu ar kita spalva mokinio painiojamus elementus (panašias raides, skaičius, rodykles, kampus ir kt.), tekste pabraukiame svarbiausią informaciją.
- Būtinai įtraukti užduočių, kurios leis mokiniams pademonstruoti stipriuosius gebėjimus.

Mokiniam, kuriems sunku įsiminti:

- Naują instrukciją pateikiame po ankstesnės užduoties atlikimo.
- Skatiname mokinį žymėti svarbiausią informaciją.
- Mokome susidaryti esminės informacijos santrauką, planą, schemą, korteles, užuominų lentelę ir jais naudotis.
- Mokome naudotis papildoma informacija (žodynais, žinynais, enciklopedijomis).

- Užduotį pateikti vaizdžiai, t.y. pasitelkiant piešinėlius, grafikus, veiksmus.

Mokiniam, kuriems sunku susikaupti:

- Orientuojamės į trumpų užduočių pateikimą ir siekiame jų užbaigimo, o ilgesnes ir sudėtingas suskaidome etapais/ dalimis arba padedame mokiniui susidaryti užduočių atlikimo planą.
- Kai kuriais atvejais skirti papildomai laiko užduotims atlikti.
- Aptariame vieno etapo (užduoties dalies) atlikimo laiką su vaiku (galbūt jam patiks naudotis laikmačiu?).
- Vienu metu vaikui pateikiame tik vieną užduotį.
- Tarp užduočių darome pertraukėles.
- Kaitaliojame užduočių pobūdį.
- Pratiname pasitikrinti atliktą darbą, skiriame tam laiko. Paskatiname už pastebėtas ir ištaisytas klaidas.
- Primename mokiniui, kad jį supančioje aplinkoje neturi būti blaškančių dirgiklių.
- Pagiriame po atliktos užduoties.

Mokiniam, kurie turi elgesio sunkumų ir (ar) įvairiapusį raidos sutrikimą:

- Aiškiai nurodome: dienos darbus, jų laiką, eigą, trukmę, pabaigą.
- Numatome galimybę pririnkus padaryti pertraukėlę.
- Naudojant vaizdinę struktūrą, pateikiame nuoseklią užduoties atlikimui reikalingų veiksmų eigą.
- Vienu metu laviname tik vieną įgūdį.
- Mokome vaiką nuosekliai savarankiškai dirbti (primenant, kontroliuojant, naudojant struktūruoto ugdymo metodus).
- Kreipiamės į vaiką vardu, taip sugrąžindami jo dėmesį.
- Išlaikome vidinę ramybę – nekeliamės balso, vengiame šauktukų, didžiųjų raidžių tekste, bendraujame ramiai, palaikančiai.
- Vengiame kritikavimo, akcentuojame sėkmes.

Taip pat naudokite kiekvienam mokiniui parengtus „Specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniams individualias rekomendacijas, specialius darbo būdus ir metodus“. Rekomendacijoje pateikta: išvada apie mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių grupę, išvada apie specialiųjų ugdymosi poreikių lygį, rekomendacijos ugdymuisi, apibūdintos mokinio galios, sunkumai, pagrindinės korekcinės veiklos kryptys, rekomenduojami darbo būdai ir metodai per tam tikrų dalykų pamokas, dėmesio sukaupimo priemonės ir kita.

Pagal literatūrą bei informaciją internete parengė
specialioji pedagogė Rasa Kasparienė (2020)